

Raasepori, Pohja, Gumnäs-Klockarudden
Lepakkoselvitys 2015

Silvestris luontoselvitys oy 7.9.2015

Sisältö

1.	Johdanto	3
2.	Menetelmät	4
3.	Tulokset.....	4
4.	Tärkeimmät lepakkoalueet	5
4.1.	Klockaruddenin kallio	5
4.2.	Tanssilavan alue	6
4.3.	Uimaranta	7
4.4.	Gumnäsin niemi.....	7
5.	Tiivistelmä ja suositukset.....	8
6.	Lähteet.....	9

Karttaliitteet:

Kartta 2: Lepakkohavainnot 4.-5.8.

Kartta 3: Lepakkohavainnot 11.-12.8.

Kartta 4: Lepakkohavainnot 20.-21.8.

Kartta 5: Tärkeimmät lepakkoalueet

(kartta 1 raportissa)

Kansikuva: Vanhat rakennukset ovat lepakoiden suosimia päivehtimis- ja lisääntymispaikkoja. Klockaruddenin kallion tiilinen varasto. (Kuva (ja muut raportin kuvat): Sami Virta)

Selvityksen laatija:

Silvestris luontoselvitys oy

Heikinkatu 4

10300 Karjaa

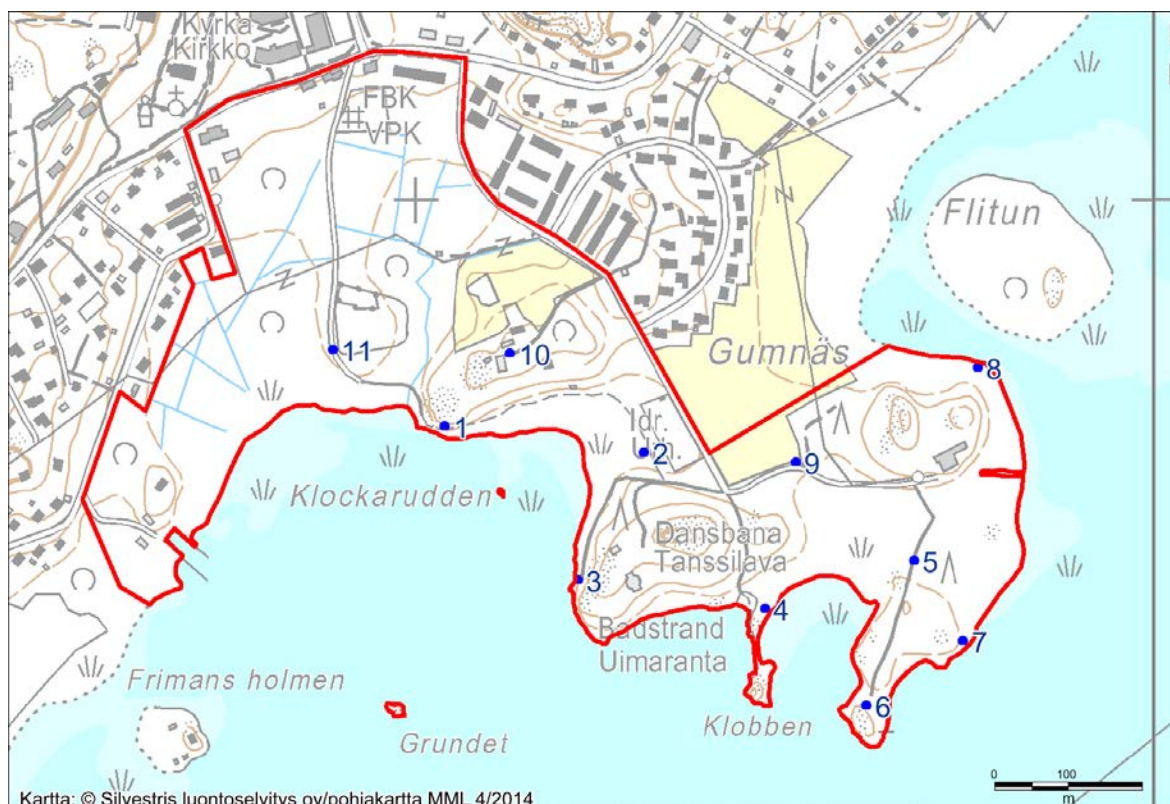
gsm 050 538 0386/Esko Vuorinen

esko.vuorinen@silvestris.fi

1. Johdanto

Tämä lepakkokartoitus on lisäselvitys vuoden 2013 lepakkoselvitykseen. Tuolloin selvitettiin lepakoiden saalistusreviirejä ja pyrittiin löytämään päivehtimipaikkoja. Tässä kartoituksessa pyrittiin selvittämään lepakoiden lentoreittejä sekä tarkentamaan saalistusreviirien rajoja.

Lepakkoselvityksen on laatinut Silvestris luontoselvitys oy Raaseporin kaupungin toimeksiannosta. Maastotöistä vastasi ja raportin laati luontokartoittaja Sami Virta. Luontokartoittaja Esko Vuorinen avusti raportin teossa ja viimeisteli ulkoasun.

Kartta 1. Lepakoiden laskentapisteet

2. Menetelmät

Edellisessä lepakkoselvityksessä pyrittiin löytämään lepakoiden saalistusreviirit ja päivehtimis/lisääntymispaikkoja. Tässä selvityksessä keskityttiin edellisten lisäksi lentoreittien selvittämiseen. Tätä varten valittiin kartalta 11 pistettä (kartta 1), joista kussakin kuunneltiin lepakoita detektorin (CIEL CDB 301) avulla 10-15 minuutin ajan. Kullakin pisteellä kuunneltiin kolmena yönä ja ajankohdat valittiin siten että jokaisella paikalla kuunneltiin alkuyöstä, sydänyöllä ja aamuyöstä. Kolmen kuuntelukerran tulosten perusteella voitiin verrata pisteitä keskenään ja selvittää tiheimmin liikennöidyt paikat.

Pistelaskentojen lisäksi tarkastettiin kaikki vuoden 2013 saalistusreviirit ja pyrittiin tarkentamaan niiden rajauksia, mikäli lepakot vielä saalistivat samoilla paikoilla.

Vuoden 2015 kartoitusalue rajattiin käsittämään ainoastaan Klockaruddenin koiratarhan ja Gumnäsin niemen rakentamattomat alueet. Näin ollen kyseinen alue saatiin tarkemmin kartoitettua, pisteiden välimatkat olivat lyhyet eikä aikaa tuhlautunut rakennettujen alueiden läpi kulkemiseen.

Kartoitusyöt olivat: 4.-5.8., 11.-12.8. ja 20.-21.8. Taivas oli kirkas ja pilvetön ensimmäisessä ja viimeisessä kartoituksessa. 11.-12.8. taivas oli pilviverhon peitossa. Kaikkina öinä oli aivan tyyntä ja lämpötila vaihteli alkuyön +20:sta asteesta aamuyön +10:een. Kartoitukseen käytettiin koko pimeä aika.

3. Tulokset

Alueen lepakoista yleisesti

Kesän kartoituksissa tarkastettiin vuoden 2013 saalistusreviirit ja havainnot olivat miltei identtiset. Samat lajit saalistivat samoilla paikoilla kuin kaksi vuotta sitten. Vesisiippoja havaittiin enemmän kuin 2013. Tuolloin laskettiin vähintään neljä yksilöä, nyt 6-8. Korvayökköä sitä vastoin ei havaittu tänä kesänä lainkaan, 2013 laskettiin kaksi yksilöä. Muutoin edellisessä raportissa ilmoitetut tulokset pätevät pitkälti tänäkin vuonna. Liitteenä on kartat, joista näkyy kunkin kartoitusillan lepakohavainnot (kartat 2-4).

Pistelaskennat

Laskentapisteiden lepakohavainnot jäivät verraten vähäisiksi. Ohi lentäviä lepakoita havaittiin kuitenkin jokaisella pisteellä. On hyvin mahdollista että saalistuspaikkaa vaihtaessaan ja päivehtimispaikoilta saalistuspaikoille suunnatessaan lepakot lentävät korkealla suoraviihaisesti metsien yli. Pistelaskentojen perusteella oli kuitenkin havaittavissa että ainakin osa lepakoista seuraa rantaviivaa, peltojen reunoja ja alueen tie- ja polkuverkostoa paikkaa vaihtaessaan. Selvä liikenteen solmukohta oli pellon etelänurkkauksessa matonpesupaikalle johtavalla tiellä, missä havaittiin useita ohilentäviä lepakoita.

4. Tärkeimmät lepakkoalueet (kartta 5)

4.1. Klockaruddenin kallio

- Oksistoholvin alla rantapolulla on 1-2 siipan saalistusreviiriä. Saalistavat välillä myös kallion yllä.
- Veneidenlaskupaikan edustalla ruovikkoaukossa on vesisiipppojen saalistuspaikka.
- Punatiilisessä varastorakennuksessa lepakoiden pävehtimispaikka. Ainakin pohjanlepakon ja siippalajin havaittiin lentävän kattotiilien alle.

Kuva 1. Siipppojen saalistusreviiri seuraa rantapolkua.

4.2. Tanssilavan alue

- Tanssilavan rakenteissa havaittiin 2013 todennäköinen lisääntymisyhdyskunta. 2015 kartoituksissa rakennuksen ympärillä havaittiin sekä pohjanlepakko että siippalaji. Tanssilavan ympäristö on muutoinkin lepakoiden mieleen. Harvat sileärunkoiset vanhat männyt luovat otollisen saalistusympäristön samalla hieman suojaten tuulelta ja pieneltä sateelta.
- Huussien ympäristössä (tanssilavasta pohjoiseen) on lähes jokaisella kartoituskerralla havaittu sekä pohjanlepakon että siipan saalistavan. Harva puusto ja ympäröivä tiheämpi puusto muodostavat suojaisan saalistuspaikan.
- Tanssilavasta länteen sijaitsevan laiturin viereisessä piennessä poukamassa on 1-2 vesisiipan saalistuspaikka. Lisäksi 1-2 siippaa havaittiin saalistamassa rantatiellä, mahdollisesti samoja.

Kuva 2. Pohjanlepakon suosimaa harvaa männikköä tanssilavan ympäristössä.

4.3. Uimaranta

- Vesisiippon vakituinen saalistuspaikka. Jokaisella kerralla paikalla on saalistanut 2-4 siippaa. Toisinaan lentävät rannan yllä harvan männikön seassa.

4.4. Gumnäsin niemi

- Niemen harvassa varttuneessa kuusikossa 2-4 siipparevii-riä. Saalistavat laajalla alueella koska sopivaa ympäristöä on paljon. Alueen suosituimpia saalistuspaikkoja ovat niemen kärkeen johtava tie, matonpesupaikka ja pieni nuotiopaikka-aukio niemen puolivälissä.
- Toisinaan myös pohjanlepakon saalistusalueita.

*Kuva 3. Niemen kärkeen johtava tie on erityisesti lepakoiden suosi-
maa saalistusalueita.*

5. Tiivistelmä ja suositukset

Klockarudden-Gumnäs alueen leppäkoreviirit keskittyvät neljälle alueelle (kartta 5). Alueille yhteistä on vanhahko puusto ja puustoa reunistavat, tai sen sisässä olevat avoimet aukko- ja aukkopaidat, jotka toimivat lepakoiden saalistuspaikkoina. Metsä voi myös olla sopivan harvaa, jolloin lepakot lentävät puiden lomassa. Uimarannan osalta (alue 3) metsällä ei ole samanlaista merkitystä, sillä alue toimii ainoastaan vesisiippojen saalistusalueena.

Suositukset

Tärkeiden lepakkoalueiden metsät tulisi mieluiten jättää luonnontilaan. Mikäli metsänkäsittelyä harjoitetaan, tulee se toteuttaa yksittäisiä puita poistamalla siten, että metsien rakenne säilyy suojaisana lepakoiden saalistaa. Ei muita rajoituksia maankäytölle.

Kuva 4. Gumnäsinn pellon etelänurkkauksessa havaittiin eniten ohilennäviä lepakkoita.

6. Lähteet

Barataud, M. 1996: The world of bats. 3.p. Sittelle publishers, France. 47 s.

Lappalainen, M. 2002: Lepakot - salaperäiset nahkasiivet. Kustannusosa-
keyhtiö Tammi, Helsinki. 207 s.

